

2024-02-16

Leva med cerebral pares

Tillfälle 4
Att hantera livets förändringar

1

2024-02-16

Reflektion sedan förra gången:
att få vardagen att fungera – trötthet/fatigue

2

2024-02-16

Dagens program

- Livsförändringar
- Hur kan man underlätta livsförändringar

3

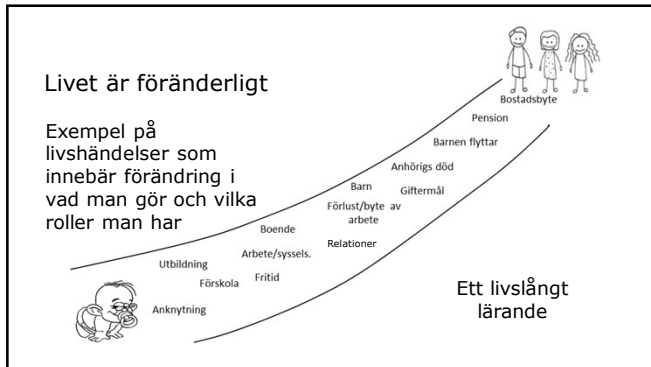

4

Varför är det viktigt att prata om livsförändringar?

- Alla genomgår olika typer av livsförändringar
–som påverkar livet och de roller man har
- Kunskap om livsförändringar/övergångar ger möjlighet till
–förberedelse inför och förståelse för vad som kan hända i samband med en förändring

5

Vad försvårar och underlättar vid livsförändringar?

<p>Försvårar</p> <ul style="list-style-type: none"> • Flera förändringar samtidigt • Brist eller avsaknad av <ul style="list-style-type: none"> • förutsättningar • utbildning/kunskap • stöd från omgivningen • Svårigheter att kommunicera sina behov • Kulturkrockar och fördomar 	<p>Underlättar</p> <ul style="list-style-type: none"> • God självkänedom • Förberedelse • Flexibilitet i tänkande och beteende • Delaktighet i aktivitet och sociala sammanhang • Stöd från omgivningen • Förutsägbar tillvaro
---	---

6

2024-02-16

Diskussion

- Minns du någon livsförändring som du klarade bra, och vad kan det ha berott på?
- Minns du någon livsförändring som var svår, och vad kan det ha berott på?
- Känner du oro inför någon kommande livsförändring?

7

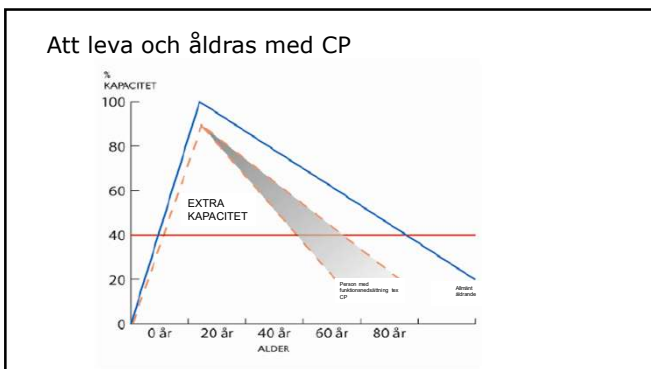

8

2024-02-16

Förändrade förutsättningar med tiden

- Motoriska och kognitiva begränsningar
  - Förändrad balans, ledrlöslighet och spasticitet
  - Svårt utföra rörelser då de inte är automatiserade
  - Svårt initiera, planera, genomföra, slutföra aktiviteter
  - Svårt sortera intryck och information
- Smärta
  - Många vuxna med CP har smärta, upp till ca 75 % har kronisk smärta
  - Påverkar livets aktiviteter och livskvalitén negativt
  - Ofta muskuloskeletal smärta lokaliserad i rygg, nacke, anklar, skuldror, höfter, knän, armar

9

2024-02-16

Förändrade förutsättningar med tiden

- Stress
  - Aktiviteter kan ta längre tid att utföra
  - Vill själv utföra vardagliga aktiviteter
  - Önskan om att kunna göra det andra gör, och på samma sätt
- Trötthet
  - Generaliserad systematisk fysisk fatigue
  - Specifik lokaliserad muskelfatigue
  - Kognitiv/mental fatigue

10

2024-02-16

Hur kan man skapa bättre förutsättningar för att klara förändringar?

- Motoriska och kognitiva begränsningar underlättas genom att:
  - Anpassa sina val
  - Anpassa aktivitetsutförandet
  - Kompensera
  - Stöd av vänner och familj, och genom att göra positiva aktiviteter
- Smärta kan minskas genom att:
  - Ta reda på och påverka orsaken till smärtan
  - Minska belastningen på utsatta leder och muskelgrupper
  - Behandling för att minska spasticiteten
  - Behandling för att minska smärta

11

2024-02-16

Hur kan man minska påfrestningen av förändringar?

- Stress kan minskas genom
  - Förberedelse inför förändringar
  - Planering
  - Beskriva sin situation för omgivningen
  - Ta emot hjälp
- Trötthet kan minskas genom att
  - Spara och lagra energi
  - Inte slösa utan hushålla med sin energi
  - Skapa ett balanserat schema

Stress är en uppvärning i hela din kropp som svar på påfrestningar

12

2024-02-16

Diskussion

- Har din funktionsnedsättning förändrats över tid och i så fall hur?
- Hur kan du förbereda dig inför kommande livsförändringar?

13

2024-02-16

Sammanfattning

- Alla genomgår olika typer av livsförändringar och vid funktionsnedsättning kan förändringsprocesser innebära andra utmaningar.
- Med god självkänedom och kunskap om livets förändringar ökar sannolikheten att kunna hantera livets utmaningar.
- Vad tar du med dig från idag?

14

Tack för idag!

Nästa veckas tema:

Att möta framtiden

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN
HABILITERING & HÄLSA

15
